

سکه از ۵۰ میلیون تومان گذشت

قیمت هر قطعه سکه طرح جدید روزگشته در بازار طلای تهران با افزایش ۹۰۹ هزار تومانی نسبت به روز یکشنبه به ۵۰ میلیون و ۱۵۰ هزار تومان رسید که ۹۰۹ هزار تومان رشد داشت. همچنین هر قطعه سکه طرح قدیم نسبت به روز یکشنبه با رشد ۷۲۰ هزار تومانی، ۴۴ میلیون و ۱۵۰ هزار تومان داد و ستد شد. قیمت نیمسکه نیز با افزایش ۶۲۶ هزار تومانی به ۲۷ میلیون و ۲۵۰ هزار تومان رسید. ربعسکه با رشد ۴۶۳ تومانی نسبت به یکشنبه، ۱۸ میلیون تومان و سکه یک گرمی با ۱۲۷ هزار تومان افزایش، هشت میلیون و ۲۰۰ هزار تومان داد و ستد شد. روز گذشته قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار در بازار تهران با رشد ۶۸ هزار تومانی نسبت به یکشنبه به چهار میلیون و ۱۳۵ هزار و ۷۰۰ تومان رسید.

اقتصاد
جهان

ادامه از صفحه اول

۱۲ سال پیش، وقتی کتاب «چرا ملت‌ها شکست می‌خورند» منتشر شد، دارون عجم‌وعلو و جیمز رایبسون، نگاه نه‌چندان تازه‌ای را در اقتصاد سیاسی مطرح کردند؛ واقعیت آن است که بسیاری می‌دانستند که برای توسعه و رونق اقتصادی، فعالان اقتصادی باید آزاد باشند تا تصمیم بگیرند اما آنچه که آنها ابداع کردند و آن را پرورش دادند، پشتوانه سیاسی و اجتماعی توسعه اقتصادی بود. این دو با ارائه تجربیات تاریخی که کشورها پشت سر گذاشته بودند یک موضوع را به وضوح بیان کردند و شفاف ارائه دادند و آن این بود که بدون «نهاد سیاسی آزاد»، «توسعه اقتصادی پایدار امکان‌پذیر نیست». شروع کتاب «چرا ملت‌ها شکست می‌خورند» بسیار تکان‌دهنده است؛ شهری در جنوب ایالات متحده آمریکا است به اسم «نوگالس» واقع در ایالت آریزونا. شهروندان این شهر مکزیک‌تبار هستند. شهر نوگالس آمریکا با شهر نوگالس مکزیک با یک دیوار مرزی از هم جدا شده‌اند. تبار این دو شهر یکی است. شاید خاله یا عموی یکی از شهروندان نوگالس آمریکا در مکزیک باشد. اما سرنوشت شهروندان این دو شهر، زمین تا آسمان با هم فرق دارد. جوان نوگالس آمریکایی آینده درخشانی را پیش رو دارد، می‌تواند نه‌چندان سخت‌دکتر یا مهندس یا حتی سیاستمدار شود، اما آینده جوان نوگالس مکزیک به احتمال خیلی زیاد با جذب گروه‌های مافیایی است و یا کشته شدن در نیمه عمر زندگی خود. آنچه که سرنوشت این دو جوان را از هم جدا می‌سازد، نهادهای سیاسی و اجتماعی آمریکا و مکزیک هستند. جوان آمریکایی در تعیین سرنوشت خودش نقش آفرین است اما جوان مکزیک به سختی می‌تواند در سرنوشت خود نقش آفرین باشد. نمونه‌های مشابه این را ما می‌توانیم در کشورهای جهان سوم و حتی خاورمیانه پیدا کنیم. داشتن کشوری با «حاکمیت قانون» در آینده شهروندان بسیار موثر است؛ حتی اگر این قانون، قانون مدرن نباشد. قانون قدیم می‌تواند مدرن شود، اما نبود قانون برای شهروندان سرنوشتی جز نباهی ندارد. کتاب «چرا ملت‌ها شکست می‌خورند» به زبان های گوناگون ترجمه شد و برای مدت‌های مدید جزو پر فروش‌ترین کتاب‌هایی بود که نیویورک تایمز معرفی می‌کرد. زبان سلیس و منطقی همراه با تجربیات تاریخی کشورها - حتی کشور آفریقای بوتسوانا - نمونه‌هایی هستند که می‌توان از آنها درس آموخت.

در کتاب «راه باریک آزادی» که حدود هفت سال پس از کتاب «چرا ملت‌ها شکست می‌خورند» منتشر شد آنها «توسعه نهادهای سیاسی» را که پشتوانه «توسعه پایدار اقتصادی» است بسط و تفسیر کردند و توضیح می‌دهند که چرا بدون توسعه نهادها، رشد و توسعه پایدار اقتصادی امکان‌پذیر نیست. شاید این سوال در ذهن متبادر شود که چین چگونه بدون نهاد سیاسی آزاد - دموکراسی - توانسته پیشرفت زیادی بکند و قدرت دوم اقتصادی جهان شود؟ یعنی یک کشور توسعه‌یافته تلقی شود. در واقع الگوی چینی که اکنون بسیاری از کشورهای جهان سوم آن را مدنظر قرار داده‌اند. یعنی توسعه اقتصادی بدون توسعه سیاسی - سوالی است که پیش از این از دارون عجم‌وعلو هم پرسیده شده بود و آن اینکه رشد اقتصادی بدون دموکراسی تا چه اندازه پایدار است؟ به اعتقاد عجم‌وعلو، رژیم‌های آتوریته به دلایل گوناگون در دست‌یابی به رشد درازمدت پایدار با مشکل مواجه خواهند شد؛ چون فاقد نهادهای فراگیر که بتوانند رشد پایدار داشته باشند، هستند. در این باره می‌توان بیشتر تشریح کرد که آن را به زمان دیگری می‌شود موکول کرد. اما بیانیتهای که آکادمی نوبل به خصوص چرایی اعطای جایزه نوبل به این دانشمندان صادر کرده، خواندنی است. آنها «اهمیت نهادهای اجتماعی برای رونق کشور را نشان داده‌اند. جوامعی با حاکمیت ضعیف قانون و نهادهایی که جمعیت را استثمار می‌کنند، رشد نمی‌یابند یا تغییر برای زندگی بهتر را ایجاد نمی‌کنند. تحقیقات این برندگان به ما کمک می‌کند که بفهمیم، چرا»

دارون عجم‌وعلو، اقتصاددان ترکیه‌ای تبار است که اکنون در «ام‌ای‌تی» تدریس می‌کند. جیمز رایبسون، استاد علوم سیاسی و حکمرانی است که در دانشگاه شیکاگو درس می‌دهد و سیمون جانسون، اقتصاددان بریتانیایی است که او هم در «ام‌ای‌تی» تدریس می‌کند. دارون عجم‌وعلو سومین شهروند ترکیه‌ای است که جایزه نوبل را می‌برد. پیش از او اورهان پاموک، جایزه ادبی نوبل و عزیز سنجر جایزه شیمی نوبل را برنده شده بودند.

غول‌های رشد
در شرق و جنوب آسیا

بر اساس شاخص هاب رشد ۲۰۲۴، ۱۵ شهر در جهان به سمت افزایش ثروت و توسعه پیشتازی می‌کنند

فاطمه لطفی

مترجم و روزنامه‌نگار

بر اساس «شاخص هاب رشد ۲۰۲۴» که خدمات املاک و مستغلات بریتانیایی ساویلز منتشر می‌کند، از ۱۵ مرکز رشد برتر جهان، ۱۴ مرکز رشد در شرق و جنوب آسیا قرار خواهند داشت و شهر ریاض تنها شهر عربی این فهرست است. این شهرها بر اساس شاخص‌هایی که افزایش ثروت، توسعه اقتصاد و پتانسیل توسعه جدید و گسترش تجارت را اندازه‌گیری می‌کنند، تا سال ۲۰۳۳ با سرعت توسعه خواهند یافت. با این حال گزارش «شاخص هاب رشد ۲۰۲۴» تأکید دارد که این شهرها لزوماً شهرهای تاب‌آور نیستند و این شهرها برای رسیدن به تاب‌آوری باید در جهت توسعه پایدار از نظر زیست‌محیطی، بهبود آموزش و مشارکت نیروی کار و تسهیل بازارهای مستغلات باثبات و شفاف حرکت کنند.

شهر از این ۱۴ شهر آسیایی در هند هستند و جزو پر فروش‌ترین کتاب‌هایی بود که نیویورک تایمز معرفی می‌کرد. زبان سلیس و منطقی همراه با تجربیات تاریخی کشورها - حتی کشور آفریقای بوتسوانا - نمونه‌هایی هستند که می‌توان از آنها درس آموخت.

در کتاب «راه باریک آزادی» که حدود هفت سال پس از کتاب «چرا ملت‌ها شکست می‌خورند» منتشر شد آنها «توسعه نهادهای سیاسی» را که پشتوانه «توسعه پایدار اقتصادی» است بسط و تفسیر کردند و توضیح می‌دهند که چرا بدون توسعه نهادها، رشد و توسعه پایدار اقتصادی امکان‌پذیر نیست. شاید این سوال در ذهن متبادر شود که چین چگونه بدون نهاد سیاسی آزاد - دموکراسی - توانسته پیشرفت زیادی بکند و قدرت دوم اقتصادی جهان شود؟ یعنی یک کشور توسعه‌یافته تلقی شود. در واقع الگوی چینی که اکنون بسیاری از کشورهای جهان سوم آن را مدنظر قرار داده‌اند. یعنی توسعه اقتصادی بدون توسعه سیاسی - سوالی است که پیش از این از دارون عجم‌وعلو هم پرسیده شده بود و آن اینکه رشد اقتصادی بدون دموکراسی تا چه اندازه پایدار است؟ به اعتقاد عجم‌وعلو، رژیم‌های آتوریته به دلایل گوناگون در دست‌یابی به رشد درازمدت پایدار با مشکل مواجه خواهند شد؛ چون فاقد نهادهای فراگیر که بتوانند رشد پایدار داشته باشند، هستند. در این باره می‌توان بیشتر تشریح کرد که آن را به زمان دیگری می‌شود موکول کرد. اما بیانیتهای که آکادمی نوبل به خصوص چرایی اعطای جایزه نوبل به این دانشمندان صادر کرده، خواندنی است. آنها «اهمیت نهادهای اجتماعی برای رونق کشور را نشان داده‌اند. جوامعی با حاکمیت ضعیف قانون و نهادهایی که جمعیت را استثمار می‌کنند، رشد نمی‌یابند یا تغییر برای زندگی بهتر را ایجاد نمی‌کنند. تحقیقات این برندگان به ما کمک می‌کند که بفهمیم، چرا»

در عین حال این گزارش «شاخص هاب رشد ۲۰۲۴» نشان‌دهنده یک تغییر عمده درون منطقه‌ای از سمت چین به آسیای جنوب شرقی است. در حالی که به نظر می‌رسد کشورهای واقع در مناطق آسیای شمالی، چون ژاپن و کره جنوبی، در حال پیر شدن هستند، آسیای جنوب شرقی و هند هنوز جوان بوده و شهرنشینی در آنها در حال توسعه است.

دلایل چندی برای حضور شهرها در بین شهرهای برتر در حال توسعه ذکر شده؛ از جمله اینکه چطور این شهرها از فناوری‌های جدید استقبال می‌کنند در حالی که همچنان بخش تولید سنتی خود را هم قوی نگه داشته‌اند.

پیش‌بینی می‌شود بسیاری از شهرهای آسیایی با افزایش ثروت شخصی شاهد رشد طبقه متوسط باشند، و این امر هم‌زمان است با سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و نیز استراتژی‌هایی برای بهبود ارتباطات لجستیکی که به این شهرها کمک می‌کند تا رتبه خوبی در این شاخص کسب کنند. «شاخص هاب رشد ۲۰۲۴» تأکید دارد که اگر «شهرنشینی سریع» به خوبی مدیریت شود، می‌تواند نتایج بهداشتی بهتر برای جمعیت ساکن در آن به همراه داشته باشد و باعث بهبود چشم‌انداز اشتغال و آموزش شود؛ اما اگر مدیریت ضعیف باشد، افزایش فقر، جرم و جنایت و افت شاخص‌های بهداشتی نتیجه غیرقابل انکار آن خواهد بود.

تحلیلگران ساویلز برای شناسایی شهرهایی که سریع‌ترین رشد را داشته‌اند، شاخص‌های اقتصادی، جمعیتی و ثروتی در ۲۳۰ شهر را با تولید ناخالص داخلی بالاتر یا مساوی ۵۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۳ بررسی کردند.

شاخص‌های اقتصادی شامل تولید ناخالص داخلی شهر در سال ۲۰۲۳ و رتبه اعتباری آینده و همچنین درصد افزایش در رشد تولید ناخالص داخلی شهر بین سال‌های ۲۰۲۳-۲۰۲۳ بود.

شاخص‌های ثروت شخصی، درصد افزایش تولید ناخالص داخلی شهر و درصد افزایش تعداد خانوارهایی را اندازه‌گیری کرده‌اند که در یک بازه زمانی ۱۰ ساله آنالیز شده بیش از ۷۰ هزار دلار درآمد داشتند. در کنار آن شاخص‌های جمعیتی بر درصد افزایش جمعیت شهر و مهاجرت بین سال‌های ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۳ و نسبت آینده افراد وابسته به جمعیت در سن کار در سال ۲۰۳۳ متمرکز شده‌اند. در این شاخص تنها شهرهایی قرار گرفته‌اند که در سال ۲۰۲۳ تولید ناخالص داخلی برابر یا بالاتر از ۵۰ میلیارد دلار داشتند.

شاخص هاب رشد چیست؟

این شاخص بر قدرت اقتصادی شاخص شهرهای تاب‌آور متمرکز دارد تا شهرهایی را شناسایی کند که با نزدیک شدن به سال ۲۰۳۳ در رشد اقتصادی از رقبای خود پیشی خواهند گرفت.

فاکتورهای بررسی‌شده در این شاخص عبارتند از:

قدرت اقتصادی آینده؛ تولید ناخالص داخلی شهر در سال ۲۰۳۳ و رتبه اعتباری آینده

رشد اقتصادی؛ درصد افزایش در رشد تولید ناخالص داخلی شهر، ۲۰۲۳-۲۰۲۳

ثروت شخصی؛ رشد درصد افزایش در تولید ناخالص داخلی شهر و درصد افزایش در تعداد خانوارهایی که بیش از ۷۰۰۰۰ دلار درآمد دارند، ۲۰۲۳-۲۰۲۳

رشد جمعیت و مهاجرت؛ درصد افزایش جمعیت شهر و مهاجرت، ۲۰۲۳-۲۰۲۳

نوع جمعیت؛ نسبت افراد وابسته به جمعیت در سن کار در سال ۲۰۳۳

داده‌های این شاخص بر اساس منطقه شهری یعنی متروپولیتن (کلان‌شهری) [و از Oxford Economics جمع‌آوری شده‌اند. رتبه اعتباری آینده در سطح کشوری اندازه‌گیری شده است.

شهرهای هند و بنگلادش، که انتظار می‌رود در این دهه شاهد رشد تولید ناخالص داخلی بیش از ۶۸ درصد باشند، در این شاخص بسیار برجسته هستند. بنگلور در هند در گروه شهرهای در حال رشد پیش‌از است.

آسیانز لگام سریع‌الرشدترین‌ها

رویکردی جسورانه و تمرکز بر فناوری آن چیزی است که برای پیشبرد عملکرد اقتصادی اهمیت دارد. این نوع رویکرد در هیچ کجا به اندازه آسیا نمود عینی نیافته است. در این قاره شهرهای بسیاری ترکیبی قدرتمند از افزایش ثروت، توسعه اقتصادی و پتانسیل توسعه جدید و گسترش تجارت را با هم نشان می‌دهند. آسیا منظره‌ای ۱۵ مرکز رشد گزارش ساویلز است. سرمایه‌گذاری زیرساختی برنامه‌ریزی‌شده و استراتژی‌هایی برای بهبود ارتباطات و رقابت تجاری نیز از عوامل کلیدی این رشد هستند.

بخش بزرگی از دیگر شهرهای آسیایی نیز طبقه متوسط رو به رشدی خواهند داشت، زیرا ثروت شخصی به طور قابل توجهی در تمام قاره افزایش می‌یابد. با این اوصاف، رقابت سنتی تولید منطقه

همچنان ستون اصلی و کلیدی برای رشد است.

سیمون اسمیت، مدیر ارشد تحقیقات و مشاوره در ساویلز، می‌گوید: «نمی‌توانید محرک‌های تولید سنتی را نادیده بگیرید. این محرک‌ها هنوز هم قابل توجه هستند، به‌ویژه در شهرهایی که زمین و بازارهای کار ارزان‌تر سنتی در حال گران‌تر شدن هستند و در نتیجه صنایع مجبور می‌شوند تا به نقل مکان به مناطق دیگر فکر کنند؛ و این فقط هزینه‌های جابه‌جایی نیست که مهم است، بلکه نیاز به انعطاف‌پذیری به‌عنوان یک کسب‌وکار برای تنوع‌بخشی به منطقه هم مهم است.

تغییر تولید درون‌منطقه‌ای از چین به آسیای جنوب شرقی یکی از مهم‌ترین و جذاب‌ترین موضوعاتی است که در قاره آسیا باید مطالعه شود. کشورهایی مانند کره جنوبی در آسیای شمالی با سرعت سرسام‌آوری در حال پیر شدن هستند، اما آسیای جنوب شرقی و هند هنوز جوان هستند و شهرنشینی در این شهرها هنوز هم در حال توسعه است.

نوآوری و ظهور شهر جدید

رشد جهانی اقتصاد در حال تغییر مسیر از سمت غرب به شرق است؛ این تغییر جغرافیایی پیامدهای چندبرابری در حوزه املاک و مستغلات برای شهرها خواهد داشت. مراکز جدید نوآوری به آهنربایی برای کسب‌وکارهای رو به رشد و مقیاس‌پذیر تبدیل خواهند شد و این امر زمینه‌ساز ایجاد تقاضا برای دفاتر، فضاهای تولیدی و لجستیکی و خانه‌های می‌شود. در همین حال، افزایش ثروت شخصی و درآمدهای قابل تصرف فرصت‌هایی اقتصادی را برای خرده‌فروشی‌ها و شرکت‌های توسعه‌بخش تفریحی جدید ایجاد می‌کند.

مدیریت رشد سریع آسان نیست. کارشناسان بر این باورند که اگر شهرنشینی را با موفقیت مدیریت کنید، نتایج بهداشتی بهتر، چشم‌اندازهای شغلی بهتر، آموزش بهتر و حتی نتایج زیست‌محیطی بهتری عاید شهر خواهد شد. اگر این مدیریت به درستی انجام نگیرد، فقر، جرم و جنایت، زاغه‌نشینی و مشکلات بهداشتی آوار شهر خواهد شد.

مراکز رشد آینده می‌توانند با توسعه پایدار از چالش‌های امروزی خود درس بگیرند. شبکه‌های حمل و نقل عمومی نیاز به سرمایه‌گذاری و گسترش دارند و ترکیب املاک و مستغلات باید متضمن رونق بلندمدتی باشد که به نفع همه ساکنان باشد. برخی کشورها برای دستیابی به این اهداف در حال توسعه شهرهای آینده‌نگر هستند؛ از جمله این شهرها می‌توان به نوم عربستان سعودی و پایتخت اداری جدید مصر اشاره کرد.

برخی شهرها یک سیستم عجیب بوروکراسی دارند که مانع از رشد شهر می‌شود؛ برای مثال، سیستم هوکو در چین مهاجرت به بزرگترین شهرهای آن را محدود می‌کند. سیستم هوکوک سیستم ثبت‌نام خانوار است که از اواسط قرن بیستم در چین وجود داشته است. این سیستم برگرفته از اصطلاح چینی «hukou» است که در انگلیسی به «ثبت‌نام خانگی» ترجمه می‌شود و اهمیت قابل توجهی در ساختار اجتماعی و حکمرانی کشور چین دارد.

مشاهده شهرها از منظر عملکرد اقتصادی و رشد جمعیت، نشانه خوبی از شکوفایی شهرها در یک دهه آینده است. اما مراکز رشد جهانی امروز به طور خودکار به شهرهای تاب‌آور فردا تبدیل نمی‌شوند. برای دستیابی به چنین روندی شهرها باید مسیرهای خود را به سمت توسعه پایدارتر از نظر زیست‌محیطی و بهبود آموزش و مشارکت نیروی کار هموارتر کنند. از سویی باید تسهیل‌گر بازارهای املاک و مستغلات باثبات، شفاف و نقد باشند.